Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 4. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го СІЧНЯ (JANUARY) 1956. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 4. VOL. LXIII.

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ НАРОДИВСЯ

Д-р Степан Витвицький

НІЩО НЕ ЗЛАМАЄ ЗМАГАНЬ УКРАЇНИ

Минулий рік був роком посиленого наступу червоної Москви проти вільного світу, поведеного тільки трохи зміненою тактикою. Зрештою, відома річ, у відношенні Совєтського Союзу до всього демократичного світу ніщо по суті не змінилось, як незмінні є цілі російсько-большевицького імперіялізму. Це вже не тільки нам, українцям, а й усьому світові відома правда, що комунізм є знаряддям російського імперіялізму, як були ним раніше різні інші „місійні покликання" московського третього Риму. Перехід у минулому році від брутальних погроз і цькувань до деклямацій про мир і запрошування до співіснування — це тільки нова тактика, придумана для приспання чуйности вільного світу й послаблення його оборонної готовости. Для большевиків бо „мир" являється теж лиш засобом війни. Мир в їх розумінні має облегшити їм їхню пропаґанду, облегшити діяльність комуністичних аґентур, розсіяних по всьому світі, та підмінувати режими в демократичних країнах. Коли виявилось, що воєнні погрози не залякали світу, а викликали в реакції посилене зброєння і сіть військово-політичних союзів, то марево провокованої Москвою війни стало для неї самої надто загрозливе. Вислід збройного зудару став у большевицькому розрахунку занадто рискований, а щонайменше дуже непевний. Зате поведення війни не збройною силою, а тактикою облудного „мирного наступу" обіцяло большевикам певніші й невідхильні успіхи. Ось так ми побачили ту ніби миролюбну машкару на першій Женевській конференції, клясичній для большевицької спроби морально роззброїти вільний світ. Але справжнього обличчя совєтської політики, совєтських цілей і задумів не далося довго приховати. Виявилось воно вже на другій Женевській конференції, а ще яскравіше — під час недавньої подорожі Булґаніна і Хрущова по південно-азійських країнах та сесії Верховного Совєту СССР. І на порозі нового року можна ствердити з полегшею, що народи вільного світу не дають себе обманути і скріплюють власну силу.

У такій міжнародній ситуації продовжується безперервна боротьба України за свою волю. Вона триває вже 37 років, і хоч у тому часі приймала різні форми, по суті завжди мала ту саму ціль: перемогти ворожу окупацію України і здобути втрачену самостійність. Усі страшні удари ворога, які коштували українській нації буквально мільйони жертв, не зламали духа українського спротиву. Від другої світової війни ще більше зросла національна сила українства, і вона росте з кожним днем. Намагання русифікації і совєтизації української культури ,масові заслання, виселювання і переселювання української молоді, господарський визиск України враз із цілою системою комуністичного правління тільки підносять серед нашого народу свідомість його поневолення та підсилюють його волю до спротиву. Це потверджують розповіді воєнних поворотців та втікачів з-поза залізної завіси. І хоч 35 років наш народ живе під пануванням комуністичного режиму, насправді він керується основами своєї власної духової культури. Тому ми віримо в його непереможність. Безприкладна боротьба українського народу очевидно не залишається безслідно на поглядах і становищі вільного світу. Він щораз уважливіше стежить за розвитком внутрішніх відносин у Совєтському Союзі, він знає вже про силу тамошніх національних рухів і він щораз більше усвідомлює собі значення України для майбутньої політичної структури світу, в якій не буде більше вічної загрози російської імперіялістичної експансії. І тому вільний світ тепер уже пильніше прислухається до наших слушних завваг, арґументів і вимог.

У цьому ділі освідомлювання вільного світу про міжнародне значення самостійної України і про цілі української визвольної боротьби — величезну ролю може і повинна грати українська політична еміґрація, що вийшла з Рідних Земель, та всі взагалі свідомі українці, розсіяні в діяспорі. І вони свідомі цієї своєї місії і — при всіх недоліках своїх внутрішніх відносин та метод своєї праці — вони, вільні українські люди у вільних країнах, по змозі своїх скромних сил стараються ту свою місію виконувати. Державний Центр Української Народної Республіки на чужині, існуючий від часу, коли уряд УНР був приневолений залишити окуповану територію України, залишається вірним тій політичній думці, що її виніс з краю, тим визвольницьким ідеалам, що їх своєю кров'ю і своїм завзяттям раз-у-раз документує український нарід на Рідних Землях, і тій місії, що він її має поза Україною — у приєднуванні Україні приятелів. Своїми заходами на міжнародному терені він старається допомогти визвольному змагові і стоїть в одному суцільному фронті визвольних змагань нації. І на цьому фронті не може бути поділів на партії, віровизнання, обласне походження, чи індивідуальний світогляд, що стосується друго- і третьорядних справ. Першорядною і єдино важливою та істотною справою є боротьба за відновлення української національної д е р ж а вности, боротьба проти лютого ворога, для якого не існує засобу, що він ним не користувався б для знищення української сили.

І ці думки актуальні головно тоді, коли Свято Різдва Христового викликає в кожному з нас душевне піднесення і спонукує призадумуватись над речами найглибшими, вічними, найістотнішими. Христос родився, а з Ним народилась ідея вільної людини та її гідности, ідея миру, людяности, братньої любови, людського щастя, щастя одиниці і всієї збірноти. Зоря, що зійшла над вифлеємським вертепом, показала дорогу до новонародженого Сина Божого і Його Правди однаково мудрецям зі Сходу і простим пастушкам, що поспішили Його привітати. Не звізда Кремлю, але зоря Вифлеєму виведе людство з мороку нашої доби. Вона виведе і нарід український з дому неволі. Нехай же світло тієї святої зорі роз'яснить трудами і журбою сповиті чола наших дорогих земляків, наших братів і сестер, що мужньо переносять на собі важкий гніт ворожого режиму. Хай народжений Христос наділить незламною силою всіх борців за Незалежну Українську Державу.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ

СВЯТОЧНІ НАСТРОЇ У ВАШИНҐТОНІ

Кажуть, що ще тільки в деяких маленьких містечках Нової Англії зберігся в Америці старий різдвяний стиль у роді наївних малюнків „Грендма Мозес". Велике американське місто давно втратило традиційний стиль, а цей новий — твориться у великій мірі комерційно, для більшого торговельного обороту.

Не вільний від цього комерційного стилю й Вашинґтон: його три-чотири популярні торговельні вулиці в середмісті — прикращені, блискучі, голосні ... Але Вашинґтон — особливе місто в Америці, і ця особливість відрізняє його святковий настрій. Вашинґтон — столиця, осередок конґресової активности, осідок основних урядів державного виконного апарату, центр дипломатичного життя. В останніх роках він стає також „науковою столицею", бо цілий ряд науково-дослідчих установ, головно зв'язаних з нашою атомовою добою, постав і діє над берегами Потомеку. Це все створює певну атмосферу, яка, очевидно, віддзеркалюється в настроях міста. Великими політичними подіями вашинґтонці живуть не більше як населення цілої країни, а подекуди й менше, бо, напр., його мешканці не голосують за президента чи леґісляторів, отож не захоплені безпосередньо шалом виборчої боротьби. А проте рух під час сесії Конґресу, активність экзекутивного апарату чи дипломатичного корпусу дається відчувати в місті.

Одначе, офіціяльщина міста не грає великої ролі в святковому настрої столиці. Конґрес аж до перших днів січня на відпустці. Сенатори й конґресмени святкують звичайно в колі своїх виборців, бо й це — нагода пригадати себе перед близькими виборами.

Перший мешканець Вашинґтону — президент Айзенгавер — цим разом святкував у Білому Домі. Відколи минулися виставні триденні святкування Рузвелтового часу, це траплялося рідко. Бувший президент Труман святкував Різдво у Білому Домі тільки один раз, у 1952 році, але й тоді в тихому стилі, бо саме його теща померла була недавно перед тим. Айзенгавери святкували тут уперше, і то в веселому настрої. Президент став саме учетверте дідом, гордим і щасливим, і вашинґтонці могли бачити у ясно освітлених вікнах Білого Дому і великій пишній ялинці перед Домом справжній святковий настрій першої родини країни.

Але назагал вашинґтонці не надто зацікавлені приватним життям Президента. Для маси державних урядовців президент — це головний „бос", а для боса не завжди найкращі почування. Редукція персоналу на початку Айзенгаверової адміністрації і його вето проти підвищення платень не могли здобути йому багато приятелів. Це можна відчути в урядничих колах.

Дипломатичний світ почав святкування великим різдвяним прийняттям у декана дипломатичного корпусу, найстаршого амбасадора в Вашинґтоні — Мунте Морґенстерне з Норвеґії. Цей амбасадор виконує свою дипломатичну службу в цій країні вже чверть сторіччя. Він тут дуже популярний, і його „парті" мала приятельський характер. Зате Новий Рік дав нагоду блиснути пишним европейсько-феодальним стилем еспанському амбасадорові в його прийнятті. Це — початок сезону балів і дипломатичних — традиційно нудних — коктейлевих партій.

Та й це є здалеку від пересічного мешканця Вашинґтону. А властне творцем правдивого святкового настрою столиці є цей пересічний тип її мешканця — такий різний від усіх інших міст Америки.

Вашинґтон-столиця — це типово урядниче місто. На 831.000 жителів т. зв. Метрополітальної округи (це дистрикт Колумбії та прилеглі місцевості Мериленду та Вір-

(Закінчення на стор. 3-ій)

КАПІТОЛЬ У СНІГОВІЙ ШАТІ

ЧИ СПИШ, ЧИ ЧУЄШ, ПАНЕ ГОСПОДАРЮ...

Чи спиш, ги гуєш, пане господарю ...
Покажи ж лигко на оконегко!
А за оконегком на подвірегку —
Твоє подвір'я орда забрала!
Татари взяли, в полон займили ...
Ой, ісхопився, перехрестився
Та крикнув же він на свої друзі:
„Дружегки мої, найвірнїшії!
Одні виведіть коня перського,
Другі винесіть мега гострого!
Най я поїду, орду догоню,
Моє подвір'я назад коверну,
Назад поверну, краще збудую".
Ой, на коника як вітрець линув,
Ба й заднє військо став доганяти ...
Як іздогонив, конем потоптав,
Середнє військо мегем постинав,
Своє подвір'я назад відібрав.

З стародавніх народних колядок.

Катря Чагар

РІЗДВЯНА НІЧ

Хто не знає про зоряні, зимові ночі, білі від снігу, що грає мільйонами іскор?

Хто не бачив дерев чарівних: у сніговій шаті беріз струнких, наче в білих сукнях діямантами прибраних, буків, мов у білих кожухах, смерік у білі серпанки огорнених?

Де ліси рожевіють світанками, жевріють полуднями, синіють ночами ...

Де олені, дихаючи чистим, морозним повітрям, пробігають через глибокі ліси так швидко, що здалеку здається — золотисті корони з сяйва місячного на лобах обережно в бігу несуть. І тільки сліди задуває вітер.

Там спокій і тиша в просторах між зоряним небом і крижмово білою землею ...

Однієї такої ночі — Христос рождається.

Копули церков ясніють від місячного світла, в забілених інеєм вікнах хат палають відблиски святвечірніх свіч так ярко, як промені з заходячого сонця.

Огорнені зимовою пеленою гори дрімають. Скуті льодом ріки не шумлять.

І коляди лунають Карпатами ... Озореними Бескидами ... Шпилі гір — зір сягають ... Мелодії коляд дзвенять ..

Верховинці кажуть, що янгол у синій шаті — являється на Чорногорі й у струях зоряних світел — на срібній арфі грає ... Що янгол цей над Бескидами летить ... на сурмах виграває ...

И зорі царюють .. І звірі радіють ... Люди співають ... Янгольські хори в небесах Рожденного вітають ...

***

Чолами гір клониться перед небом східній Бескид. В пухах снігових розкинулась Ворохта. Запалали воскові свічі в різьбленій гуцульською орнаментикою церкві.

Північ. І бори могутньо шумлять у один повний голос: — „Рождество Твоє, Христе!" ...

Кужілем сніговим застелені дороги ...

З далин поспішають гуцули до церкви, кресані з голів знявши й повирізьблювані трійці у руках державши. Постоли м'яко в снігу стрянуть серед тиші царевічної.

... „Миром, Рождество Твоє Христе, Боже наш" — шепочуть гуцули. Червоніють байбараки ще яркіше від білого снігу, золотіють череси цвяшкові й перехресниці порохові. В писаних киптарях, у вовняних сріблом перетинаних хвартухах, у пишних букуріях, ідуть гуцулки позаду.

Далеко-далеко у задумі поникли Пушкар і Кострица, заграв самоцвітами сніговими Довбушів Камінь.

***

У коврах снігових прокидається Тухля. Задзвонили дзвони в церковці бойківській. Ідуть бойки у гуяшах, тайстрами побренькуючи, ідуть бойкині в жовтих хустках, у киптарях, ходаками по снігу потупаючи. Поклонятися Народженому Дитяткові спішать. А Дитя лежить у жолобі, на сіні і осел та віл перед Ним клячать. Різьблений вертеп у правій наві церкви в світлах червоних лямпад потопає.

Понеслись відгомони дзвонів від Звенева по Тростян, по Плав'є й Хітар. Шумлять ліси, полами зеленими гори загортають, цвітуть зорі, верхів'я гір, мов цвітом золотим квітчаючи.

Під небо сягає гордий Тростян, як князь гір плав'янських, у срібному жупані сніговому, долин і верхів стереже.

***

Задзвонили дзвони в Команці. Засвітилось у церковці команецькій на гірці між смереками. И копули заблистіли і мох ґірляндами срібними навис.

Идуть лемки, ґуньками розмахуючи, поспішають лемкині в білих фацеликах, у рясних спідницях, дівчата стужками й крайками шелестять, у вишиваних чахликах у коралевих кривульках.

Шумлять потоки бистрі, гомонять зорі й хмари білі в пелени ніжно небо загортають.

У церковці всі три вівтарі горять освічені свічами, а в головній наві Христос — Дитя — світ благословляє . . .

Д. Галичин

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

Свого часу кореспондент одного великого американського часопису, в рецензії на книжку проф. Кларенса Менінґа „Україна 20-го сторіччя", що появилась старанням УНСоюзу, писав, що західній світ допустився великої помилки, що вже в першій світовій війні і після неї не дав українському народові піддержки в його боротьбі за його слушні права та змагання до національної волі і державної незалежности. Цим пропущено, як писав рецензент, „золоту нагоду" перемогти большевизм вже в його зародку. До такого переконання приходять щораз більше і весь вільний світ та його відповідальні керівники.

Це радісна новина, бо вона вказує, що справа українського визволення починає знаходити вже належне розуміння серед народів вільного світу, що вже є розуміння тої правди, що коли б західні великодержави були прийшли з допомогою українському народові вчас, то він напевно був би знищив комунізм іще в його зародку, та в такий спосіб звільнив світ від тієї великої небезпеки, яка ще досі йому загрожує.

Радісна це новина, бо коли світ зрозуміє вагу і значення української проблеми, то при найближчій нагоді він певно і допоможе цю проблему розв'язати так, як собі цього бажає український нарід. А він бажає тільки жити вільним і свобідним життям у своїй власній державі.

Переглядаючи п о ж о вклі листки „Свободи", офіційного органу Українського Народного Союзу, знайдемо там згадку про одного українського вояка, що служив в чужій армії на початку 20-го сторіччя. Про нього „Свобода" пише: „Стоїть він під український Святий Вечір, схований між скалами, і стріляє у ворогів. Вкінці перестає, бо мучить його думка: „За що властиво я тут борюся? А чи пішов би я так битись за українську справу?" Роздумуючи над тим, він приходить до такого висновку: „Боже мій! Скільки то наших українців оттак у світі за чуже добро, на чужих полях поклали свої голови, розсіяли українські кості. Коли ж прийде той час, що під український прапор позлітаються українські вірли боротись за волю і долю України?"

А „Свобода" відповідає йому: „Та прийде час, що в лютій, тяжкій зимі зазеленіє наша українська нива, встелиться цвітами, бо вже сходить і для нашого бездольного народу велике сонце: Воля і Свобода".

Пригадуючи цей свят-вечірній епізод, ми повторюємо свою глибоку віру, що вже недалекий той час, коли під український прапор позлітаються українські вірли боротись за волю і долю України. І тоді українського вояка не буде вже мучити думка про те, за що він бореться. Бо знатиме, що бореться не за чужі інтереси, а тільки за свої власні, за долю свого власного народу, за його щастя, за його волю.

Цю віру і ці ідеали плекає непохитно вже понад 60 років Український Народний Союз і в тій вірі хочу привітати всіх його членів із цьогорічним Різдвом Христовим.

Христос Родився — Славіте Його!

Ігор Соневицький

„ЩЕДРИК"

Бувають моменти, коли тривалі вартості, вкриті верствою тимчасового забуття, спалахують знову живим вогнем свого глибокого значення.

Різдво Христове та Новий Рік ... Саме тоді, коли земля, закута у ярмо, лежить в темниці льодового тирана, наш внутрішній світ під натиском святочної хвилини пучнявіє, наливається життям, неначе дозріваючий колос. Поринаємо в його субтельні глибини, покидаючи поверхню буденности, заплутану в клубок незліченних проблем і стаємо віч-на-віч перед тривалими вартостями.

Містерія Різдвяних Свят і Новий Рік ... І в стінах внутрішнього світу зроджується візія побуту на рідних землях. Думки линуть стрілою ген туди у наш вирій — на батьківщину, де села дрімають під сніговими насипами, де поля сяють самоцвітами в сяйві місяця, а в повітрі розколисана хвиля щедрівки:

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка ...

Хто не знає цієї щедрівки в мистецькій обрабці Миколи Леонтовича? Її співають скрізь по світі. Але чи багато хто з нас думає про те, що ця щедрівка — це зразок нашої найдавнішої народної пісенности, який своїм походженням сягає в передісторичні часи?

Мелодійний об'єм „амбітус" тієї щедрівки — замкнений у межах інтервалу малої терції, а з уваги на форму це коротенький мотив, що весь час повторюється. Такий стиль мелодій народних пісень з чітким ритмом, синтаксою й формою вважається за одну з найстарших відмін нашої пісенної творчости взагалі. Їх зберігають у великій мірі обрядові пісні, а в тому числі й щедрівки.

В мистецькій обробці композитора М. Леонтовича мелодія щедрівки втримується в первісному вигляді. Через весь твір (від першого аж до останнього такту) точиться мережа систематичного повторення однотактового мотиву на тих самих тонах, може тільки в іншій октаві. З точки погляду музичних форм „Щедрик" Леонтовича своїм принципом наближається до контрапунктичної форми насамперед остінатного баса з тими змінами, що тут мотив появляється в сопранах (а не в басі, як слід би) і переходить з одного до іншого голосу (а не, як звичайно, залишається в басі). Така форма відзначається своєрідною красою в однородності, тобто в поєднанні впертости та незмінности повторного мотиву у відношенні до дії інших голосів, що творять контрапункт або мелодійні варіянти.

І так, завдяки геніяльному підходові М. Леонтовича до народної пісні „Щедрик" в його опрацюванні — це не звичайна собі гармонізація народної пісні, — це вища форма разкладки, яку можна назвати зовсім сміливо своєрідною музичною формою в українській музиці. Тому не диво, що Леонтовичевого „Щедрика" (поза деякими незначними змінами) виконують з захопленням чужинці — неукраїнці, а зокрема в ЗДА, дармащо знають його тут під іншою назвою („Carol of Bells").

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка . . .

... дзвенить щедрівка, пронизуючи теплим струмом холодний стовп повітря зимової ночі. Слухаємо ... і наша душа росте. Це ж наша ластівка з-під рідних стріх прилетіла сюди до нас з побажаннями. Дзвени та щебети, єдина, засклеплюй в серцях наболілі рани і скріплюй у нас віру в весну ...

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА МІСЦЕ ДЛЯ УКРАЇНИ

Святкування Різдва Христового ,крім величних церковних відправ у нашому прекрасному обряді, мають переважно родинний характер. Свят-Вечір і Різдво — це ті дні, в яких об'єднання родини є не тільки звичаєм, але й неписаним законом. Біля свят-вечірнього стола об'єднуються родини часом з кількох ґенерацій, на Свята приїжджають діти до своїх батьків чи батьки до своїх дітей навіть з найдальших місцевостей, якщо тільки мають можливість. Це ж природньо, бо спільна радість є більша, а спільний смуток менший, коли є з ким поділитись ними. Глибокий родинний сенс різдвяних святкувань чи не найкраще віддзеркалює наш український звичай, який вимагає при свят-вечірньому столі накривати та залишати порожнє місце навіть для тих членів родини, що впродовж року відійшли в вічність.

Саме цей родинний характер святкувань Різдва, ці чудові українські звичаї насувають один запит для нас усіх: чи в тих святкуваннях, в родинному об'єднанні та в різдвяній радості залишаємо ми яке місце і для всіх нас спільної Матері-України? Чи має вона місце при нашому святочному столі, в наших святочних молитвах, розмовах і, головно, в наших серцях? Чи, залишивши вільне місце при столі навіть для небіжчика, маємо ми в наших душах і в наших серцях який куток для тієї нашої Матері-України та для нашої великої сім'ї — українського народу, що зносять такі великі терпіння і ведуть таку жертвенну боротьбу за здійснення об'явленої Народженим у Вифлеємі Божої Правди?

Загальні підсумки нашої поведінки та наших вчинків упродовж року не дають занадто потішливої відповіді на ці запити. Чимраз менші пожертви до кас УКК і ЗУАДК, чимраз більше порожніх місць на наших імпрезах, великі наші власні труднощі, з якими зустрічаються всі або багато з наших корисних політичних, гуманітарних, культурних та інших починів, радше вказували б на те, що такі маленькі речі, як доми, авта, телевізори і т. п., все більше й більше місця займають у наших серцях, а з цим і в наших думках, плянах та вчинках, залишаючи тільки маленький куточок, або й взагалі не залишаючи жадного місця для України, українського народу і його потреб.

Вся та наша обмежена скромними засобами акція, яку ми ведемо в користь України та її змагань, скерована на те, щоб допомогти Україні добитися своїх прав і свого місця між вільними народами. Ми боремось за місце для України, тієї справжньої України, українського народу і його представників, а не для підставлених в Об'єднаних Націях репрезентантів окупанта. Ми змагаємося за місце для України в публічній опінії світу, в політиці власть імущих, змагаємось за місце для неї в культурі, в усіх ділянках життя цивілізованого людства. Але чи не було б вказане і потрібне, щоб позмагалися ми з собою за місце для бездольної нашої України в першу чергу в наших серцях і душах, у наших думках та в наших вчинках, а не тільки в наших словах?

Ми глибоко переконані, що коли б Україна мала відповідне і належне їй місце саме в нас самих і між нами самими, то нам куди легше було б допомогти їй добитися відповідного місця в світі, між народами і державами. Ми в цій вільній країні маємо величезні можливості такої допомоги. Нашою визвольно-допомоговою акцією ми могли б охопити дослівно всі кола і всі ділянки, від нашого сусіда чи співробітника на місці нашої праці починаючи, а на Білому Домі кінчаючи. Ми могли б використати десятки й сотні всіляких можливостей і засобів впливу на публічну опінію, ми могли б заповнити все ще майже порожнє українське місце в американських книгарнях і бібліотеках, ми могли б дати куди більшу допомогу нашим братам в інших країнах, що також змагаються за місце для України.

На таку акцію потрібно — як часто висловлюються — трьох речей: грошей, грошей і грошей. Ніхто не вимагає, щоб хтонебудь віддавав усе своє майно, чи більше, ніж він справді може пожертвувати. Але наша жертвенність не є в жадному відношенні навіть до того мінімального, що ми могли б і повинні були б жертвувати на добрі народні цілі, і все це, наша жертвенність і потрібні фонди, не було б жадною проблемою, якби Україна справді мала в нас і між нами відповідне місце.

Різдво Христове, характер різдвяних святкувань та різдвяний дух дають добру нагоду пригадати і перевірити ці справи. В наставлених по-різдвяному наших душах, при застелених святочно наших столах зробімо відповідне місце для України та її потреб. Тоді і Свята будуть веселіші, і Новий Рік щасливіший.

ІДЕЯ РІЗДВА В РОЗУМІННІ СИНА БОЖОГО

Існує чимало стандартних, віками утертих понять та інтерпретацій найсвятішої й найбільш таємничої євангельської події, Христового Різдва. З богословського боку вони без закиду, хоч не всі вони сягають в саму істоту містерії Вифлеємської Ночі. Деякі з них затримуються, так би мовити, на половині дороги. На деталях і другорядних обставинах надземського акту Воплочення Сина Божого.

Ціллю цих рядків є виловити й по людській змозі насвітлити ці „темні місця" із св. Письма Нового Завіту, що мають безпосереднє (догматичне) відношення до св. Події у Вифлеємі. Постараємось, за думками передових мислителів християнства, виловити в книгах св. Євангелистів думки й слова найбільш авторитетного „Богослова" Вифлеємської Містерії, самого Христа.

Старовинна й новітня поезія, малярство ,музика, а в першу чергу душа народу — народна словесність (колядки, коляди, щедрівки), широко, до найбільш можливих нюансів, проаналізували й прославили предвічне Народження Божого Сина.

Головні етапи людського генія в тій небосяжній ділянці — це, з одного боку, високоемоціональні п о ч у в а н н я найглибшої адорації, любови, відданої подяки тощо. А з другого боку, — це повна безрадність людського ума, завішення всіх критерій-метод людської софістики в зустрічі з подією, що є поза межами нормальних фізичних законів.

Для не одного вже самий заголовок цієї коротесенької різдвяної студії виглядає може надто сміливим, дивовижним. Як же Христос міг зайняти, що так скажемо, становище супроти свого Різдва, народження, коли Він про нього не згадує ані одним словом у своїй трилітній публічній діяльності? Також і Його святі й Богонадхненні біографи, Євангелисти (головно св. Лука), не згадують ані словечком про те, що думав і навчав Христос про своє найбільше незрозуміле людині Народження.

Насувається просте питання: чому Христос не відслонив хоч найменшого рубчика із своєї найбільшої містерії життя? І друге питання: що на думку самого Христа було головне, есенціональне в Його приході на цей світ? Відповідь на ці два (і інші того роду питання) таки знаходимо в навчанні Сина Божого, тільки вона, ця відповідь, інтерпретація самого Божого Сина — є немов важка математична задача для пересічного учня...

Цікаво буде нам знати, що сама „центральна дійова особа" св. Різдвяної Містерії відповідає на порушене питання. А саме, де і на що кладе найбільший акцент — не людина, навіть не св. Євангелисти (які дуже детально подають саму сцену Різдва), а самий Христос, таємничо й предвічно народжений во плоті із Діви Марії.

Література про Різдво, наукова й популярна, всіма мовами світу — колосальна. Каже один автор, що якби покласти рядочком усі книги, присвячені Різдву Христа, його аналізі (богословсько-науковій, контемплятивній, молитовний тощо), всіма генераціями християнської ери, то ми мали б книжкову ленту милями довгу... Головною думкою, що віками хвилює людство, є питання: чому Бог став людиною? Чому необнятий і споконвічний Дух, чисте Божество — прибрало матеріяльні форми, ставши людиною? Відповідь іде з усіх боків: богословія, містика, молитовна застанова душі у храмі, чи біля вертепу, — навіть старовинні мелодії й сердечні слова коляд, стараються заспокоїти своєрідну „цікавість" людини.

Всі ці широкі шляхи й вузькі стежини ведуть нас до одного й головного пункту: Чому? Як пояснити цю безперечно найбільшу подію світу? Ніяка інша подія не змінила так курсу історії, навіть сам характер світу, етично - моральні його вартості, як св. Вифлеємська Подія. Навіть модерне літочислення світу спирається на ній. Не від Александра Великого, не від Наполеона і навіть для деяких — від атеїстичного „божища" мільйонів, Леніна, хоч які великі були спроби щодо цього.

Кажуть деякі церковні авторитети, що вповні, основно події Христового Різдва людині зрозуміти — годі, майже неможливо. Що його питомий тягар переходить способи й методи, якими людина-сотворіння сприймає факти. Що воно є трансцедентальне для нашого розуму. І саме тут, на границі людської спроможности і людського генія — наступає зміна категорій. Відкривається світ новий, інакший, невидимий. Наступає ділянка віри. Царина, де людина стає меншою від найменшого атома.

Якраз тут, на цій „позасвітній" плятформі набирає інакшого, багато ширшого значення Різдвяна Містерія. Виринають на поверхню слова й місця св. Євангелія, що їх „нормально", по-людськи, не годні ми зрозуміти. Порозкидані дрібні камінці з мозаїки св. Книг дають нам повну цілість Різдвяної картини. Знаходимо врешті основну, єдину й догматичну відповідь на питання: що спонукало Христа народитись людиною. Знаходимо відповідь, дану таки самим Христом.

Ця відповідь звучить: Христос народився, щоб вмерти... Прийняв нове, людське формою життя, з думкою й бажанням смерти... Це і є головна ідея Різдва, подана самим Христом. Так розумів Христос своє народження. По-людськи беручи, це було б жахливим казати, що „він", „вона" народились сьогодні на те, щоб умерти! В найкращім разі це було б „неделікатно": вже над колискою співати людині-дитині „вічную пам'ять..." Ми знаємо, що воно так і буде. Ми цього не акцептуємо, про це й не думаємо. Цю болючу подію беремо радше за особисту „трагедію", жахливо болючу конечність, — а не як сенс нашого життя... У Христа було інакше. Як читаємо у св. Євангелиста Матвія (20:28): „Син Чоловічий прийшов не на те, щоб Йому служити, але щоб послужити і щоб віддати своє життя за многих". — Щоб зрозуміти Різдво, треба йти на гору Голготу! Одне від одного віддiлити не можна. Без Великої П'ятниці — Христове Різдво буде звичайною по-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Петро Задорецький

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕҐІОН У ЗДА В 1918 Р.

(З матеріялів до „Ювілейного Альманаху" — 50 літ зорганізованого громадського життя в Ню Йорку)

Коли війна Антанти з Центральними Державами добігала свого кінця, польський генерал Галлер зорганізував під покровом тої ж Антанти відому Блакитну, Галлерівську армію, яка вишколювалася в Франції і приготовлялася до воєнної розправи, нібито з большевиками.

Одного дня (на жаль, не пригадую докладної дати) прийшла на мої руки, як головного секретаря Січової Організації в Ню Йорку, телеграма від Головного Січового Отамана, покійного д-ра Степана Гриневецького, підписана, теж покійним, о. М. Струтинським. Телеграма повідомляла, що в дорозі до мене є американський штабовий офіцер у важливих військових справах і що я повинен дати йому всі потрібні інформації, яких він від мене зажадає.

Справді наступного дня вранці прийшов до Народного Дому в Ню Йорку, що містився тоді при 6-ій вулиці і де я мешкав, як „менаджер", молодий американський офіцер в ранзі капітана і представився як висланник Генерального Штабу Антанти до Січової Організації в Америці, про яку він має вже всі потрібні інформації. Він приходить з конкретною пропозицією — зорганізування Українського Леґіону на взір польського, що вишколюється під командою ген. Галлера. Український Леґіон, під своєю власною командою, мав би бути висланий на Україну для помочі українському урядові, теж у війні з большевиками.

Військовий вишкіл, модерне узброєння, потрібні харчі, обмундирування та все інше, необхідне воякові на фронті, включно з транспортом, іде на рахунок Антанти, якій залежить на прискоренні порядку і спокою в Східній Европі. Операції обидвох Леґіонів (українського і польського) будуть керовані спеціяльним Генеральним Штабом Антанти, тому всяке вороже тертя між ними буде виключене. До цього спеціяльного Штабу приділений також і він сам. Наскільки пригадую, прізвище офіцера було подібне до литовського, бо закінчувалось на „ас", що пізніше й справдилося.

Я зразу не хотів вірити словам молодого капітана і попросив якоїсь леґітимації його післанництва, на що він дуже радо показав відповідний документ. Тоді я впевнився, що це не жаден „блеф", а серйозна справа.

В дальшій розмові я пояснив офіцерові, що Січова Організація не може самостійно рішати такої важливої справи, бо вона підпорядкована, як центральне товариство, вищій політичній надбудові — Федерації Українців Америки, головна канцелярія якої знаходиться тут, в Ню Йорку, і він повинен спершу туди звернутися, а щойно за апробатою Федерації можна думати про організування Леґіону.

Молодий капітан попрощався і вийшов, обіцяючи незабаром побачитися зі мною.

Наступного дня по обіді знову з'явився у мене, в поганому гуморі, і різко, по-вояцьки заявив, що він був під дверима канцелярії Федерації три рази і завжди заставав двері замкнені. Більше туди не піде. Виходячи сказав мені: „Даю вам тиждень часу на полагодження справи з вашою Федерацією. За тиждень прийду до вас по відповідь!"

Таки того самого дня я вислав спеціяльним дорученням листи не тільки до Головного Уряду Федерації, але також до тих центральних установ, що так, як Січова Організація, були членами Федерації, з вірою, що справу Українського Леґіону зустрінуть вони прихильно. У своїй уяві я вже бачив американських Січовиків, в одностроях Антанти, в рядах збройних сил України, і душею радів, що американські українці також матимуть нагоду допомогти у відбудові Вільної Української Держави.

Так не сталося, як гадалося...

Другого чи третього дня ввечері, після висилки моїх листів, увійшло два (живих ще нині) урядники Федерації і один урядник Січової Організації до гімнастичної залі нюйоркської Січі, де я проводив з січовиками муштру. Наказано мені поставити січовиків „у ряд", а тоді почалася „літанія"!

— Ваш кошовий Задорецький, — викрикнув один з урядників Федерації, — хоче послати вас, січовиків, до Европи на війну, як гарматнє м'ясо проти ваших рідних братів! Федерація Українців ніколи на таке не дозволить! Ви повинні прогнати такого кошового, що коштом вашого життя хоче бавитись в генерала! — і так далі, і так далі.

Після такого „отченашу" урядники вийшли з залі, залишивши в Січі підозріння, що нібито я, поза плечима Товариства, пішов на якісь нечисті махінації. Коли ж я з'ясував приявним членам, як представляється справа, відношення січовиків до моєї особи не змінилося, хоч декотрі члени мали вже до мене сумніви. Це була така відповідь Федерації в справі створення Українського Леґіону. Від інших центральних організацій, наскільки пам'ятаю, не було жадної відповіді.

Точно за тиждень часу прийшов до мене молодий капітан по „рапорт". І коли я докладно переповів йому зміст відповіді головних урядників Федерації, він, закусуючи губи, в доволі різкій формі, сказав мені більш-менш таке:

— Я народився тут, в Америці. Мої батьки приїхали сюди з литовської столиці Вільна, виховали мене в любові до Литви, і ця любов жевріє в моєму серці й сьогодні. Вони навчили мене пізнавати приятелів і ворогів литовського народу і навчили ще одної мудрости: що нарід, який бореться за свою свободу, мусить знати також мову своїх ворогів. Тому я, крім англійської мови і мови своїх батьків, знаю дещо з мови сусідів литовського народу, які не дають йому свобідно жити. Знаю, що ті самі сусіди не є приятелями українського народу. Тому я радо прийняв своє призначення в штабі майбутнього У к р а ї н с ь к о г о Леґіону, який міг би дати велику поміч українському народові в боротьбі проти його ворогів, що є одночасно нашими ворогами. І от ви самі, власними руками цю поміч відкидаєте!

По хвилині, дивлячись мені просто в вічі, спитав?

— Чи ви, українці, також розумієте мову ворогів вашого народу?

На мою відповідь „так!" — він не то злісно, не то з жалем прошептав: „То нєх вас шляґ трафі!" Цокнув закаблуками і вилетів з кімнати, трієнувши дверима.

Так закінчилася історія з Українським Леґіоном в Америці. У зв'язку з тією справою я, як член Ширшого Комітету Федерації, негайно виступив з нього, згодом виступила Січова Організація, за нею пішла решта центральних організацій, а там щезла з лиця землі і сама Федерація.

Були поголоски, що коли галлерівці, замість іти проти большевиків, стали бити на галицькому фронті українців, тоді жива ще Федерація мала вислати своїх делеґатів до Вашинґтону і просити про дозвіл на організування Українського Леґіону. ...Делеґація дістала урядову відповідь в двох словах: „Ту лейт!" — (Запізно!).

Марко Антіох

РІЗДВЯНА ЕЛЕГІЯ

Б'є за вікном копитом кінь. Туман
Гойдається і лине в ніч Різдвяну.
Мороз синіє... І святий пеан
Гудуть осніжені соборні бані.

Гуде Різдво: лунають колядки,
В гудінні сяє вулик небозводу...
Тобі привітний рух дівочої руки,
А коням пити свіжу зимну воду.

Ти, як вощина, догориш, спливеш, —
Лишиться спокій і холодний роздум
І будеш ти один собі без меж
Вести рахунок сльотам і морозам.

І вийдеш ти під ялинковий спів,
Ще раз поглянеш на зимові зорі:
Незмінне сяйво зоряних вогнів,
Незмінне сяйво і світок в соборі.

З наших буднів

Про святочні настрої і два календарі

Приналежність до нашого обряду дає нам, все ж таки, багато різноманітности в житті. Поїде собі головік, наприклад, до Дітройту, відсвяткує Різдво і Новий Рік за новим стилем, потім вертається до Ню Йорку і погинає святкувати по-старому стилю: Свят-Вегір, Маланку, Щедрий Вегір...

Для таких, що люблять ходити по гостинах, цілком не зашкодило б, якби хтось винайшов ще якийсь третій календар.

Так, ги так — до гисленних наших роз'єднань, груп, ґетт і партій прибула ще одна — „календарна". Порізнили ці нещасні календарі старих з новими, парохів з парохіями, батьків з дітьми, а, навіть, жінок з головіками!

Знаю одну громаду, де спершу „старі" і тут народжені були за зміною календаря, а скитальці проти. За два-три роки скитальці змінили орієнтацію і також заявились за новим календарем. Тоді „старі" збунтувалися і сказали: „А ми не хогемо, щоб скитальці заводили в нас свої порядки!" І громада розкололась ще гірше, як досі була розколена.

Часто буває, що в обороні старого (або нового) стилю найзавзятіше виступають ті, які не святкують за жадним стилем та й до церкви рідко коли навідуються. Бувають і такі дива, що в одному, скажім, містегку є дві українські церкви: в одній ще святкують Різдво, а в другій вже по Йордані. Тут щойно Христос народився, а там вже й охрестився. Тут ще люди постять, там уже танцюють...

Правда — новокалендарники ще не сидять міцно в новому стилі:

— Ну, опровадили ми американські свята, — казали мені в Дітройті, — а тепер будемо святкувати наші. Тим більше, що Свят-Вегір старого стилю „совпадає" з Йорданом нового стилю... Та й на перші свята не було снігу, то може впаде на другі. Бо, коли знаєте, надворі сніг, то приходить якийсь інший настрій.

Звигайно — святогний настрій тут трохи відмінний від того традиційного-краєвого, що так ліригно оспіваний у свят-вегірній ідилії Богдана Лепкого. Хог розповідав мені один наш канадієць, що в провінції Альберта є такі оселі, де наші фармери обходять Свят-Вегір цілком так само, як обходили його, скажім, 60 років тому в Галигині.

— Застелюють підлогу соломою, в куті ставлять дідуха, на стіл кладуть сіно, подають дванадцять страв...

— А потім що роблять? — питаю.

— Ну, повсгеряють, поколядують та й дивляться на телевізію.

Справді так само, як у Старому Краю...

І к е р.

РІЗДВО

Із дерев спадає іней,
Наче ніжний вишневий цвіт —
Невеселе Різдво на чужині...
Ну ж, згадаймо, як давній міт,
Як гули по святковому дзвони,
Як гуляли у ніч під Різдво ми...

Як на снігом укриті кладки
Вибігали гадати дівчата,
Як лунали всю ніч колядки —
У мішку коляда на санчатах.
Жовтий місяць вгорі, як [медяник,
Поміж зірок — свічечок [різдвяних.

Так згадаймо ж! Хай серце [лине
Знов до рідних степів і озер...
Батько... Мати... Різдво... [Ялина...
Друзі... Дівчина... Все, що [тепер
Нам далеке, повік незабутнє...
Рідні зорі ведуть нас [в майбутнє!

ГАННА ЧЕРІНЬ

Н. С-ко

КОНІ ВРЯТУВАЛИ

(2)

В хаті Андрієвих батьків було вже все приготоване до Свят-Вечора. Стіл накритий, як звичай велів, чудова ялинка тільки чекала, щоб її засвітили, а під нею наготовлено було багато пакунків. Найкращий — для майбутньої невістки. Чули, що дуже гарна й добра. Сестра й брат Андрія поралися ще коло стола, аби все було в як найкращому вигляді, бо вперше приїде майбутня родичка, наречена Андрія. Мати щохвилини визирала в вікно: „Вже й перша зірка зійшла, а молодих все нема й нема." — „Е, стара, не знаєш молодих, — озвався батько, — десь там милуються та й забули, може, котра й година."

Раптом почулося кінське іржання. Воно було пронизливе й жалібне. — „Що це?!" — скрикнула з жахом мати. Всі остовпіли на мить. Ту ж мить вбіг у хату конюх: „Пане, — Рамзес прибіг увесь у крові й труситься!" — „Ой, Боже!" — скрикнула мати. — Це ж вовки!" — й упала непритом-
Коні врятували . . .
на. Дочка й син підбігли до неї й віднесли на ліжко. Батько кинувся до дверей, одягаючись на ходу. — „Іване! — гукнув до сина. — Одягайся мерщій, поїдеш зі мною!" Потім повернувся до конюха: — „В одну мить осідлати троє коней: Зірку — для панича, Сокола — для мене, Стрілку для себе. Нехай Потап обмиє рани Рамзеса, заллє їх дьогтем, заведе коня в стайню, накриє попоною й дасть їсти. А як управиться, нехай візьме санки, кількох людей із лопатами і гайда за нами, до Вовчого Яру! Ага, випусти чотирьох вовкодавів."

Батько й син у коротких кожушках і високих чоботях на футрі, озброєні рушницями й револьверами, вибігли на подвір'я. Пилип, також одягнутий і озброєний, вибіг за ними. Через кілька хвилин валка вже летіла вперед, а занею вовчуки з гавканням і виттям. Летіли рятувати, якщо можливо ще врятувати...

Ось вже видно здалеку лісок, вони все ближче й ближче до нього... Вже зачули виск коня й виття вовків. Вовчуки й собі рвонулися вперед і завили... Летіли, аж сніг розлітався навколо. „Ага, я не помилився, — з тривогою прошепотів батько. — Швидше, Пилипе, швидше, може Бог дасть"... Вже надбігли ближче. Почали стріляти в купу вовків, що оточили коня. — „Обережніше, Пилипе, обережніше, Іване, щоб не дай Боже не постріляти дітей!" — Розбіглися вовки від пострілів, а багато з них лежали забиті. Собаки побігли за втікаючими звірями. Чорт весь скривавлений все ще бив задніми ногами, несамовито вищав і трусився. Навздогін вовкам летіли стріли з рушниць. Ще мить і всі новоприбулі почали розглядатися і з тривогою шукати саней. „О, Господи, а де ж діти?!" — сказав батько. Коло саней не було нікого, тільки лежав поруч погаслий смолоскип. Гуртом підвели санки й поставили. Під ними — нікого! Обшукали скрізь, навколо по полю. Тільки трупи побитих вовків свідчили про страшну драму, що відігралася тут.

Жахлива думка зарӧїлася в душі батька: а що як вовки потягли дітей у поле десь та й там... Вже темніло... Батько, син і Пилип все ще шукали навколо. Аж ось повернулися засапані собаки. — „Шукай!" — гукнув їм батько. Собаки почали бігати навколо саней і нюшити, потім раптом повернулися до провалля, почали вити й рити лапами сніг. Саме над'їхали санки з людьми й лопатами. Батько звелів одвести Чорта додому й опорядити його, як і Рамзеса. Бідний Чорт шкутильгав на ногу і був дуже покусаний. А тим часом коло ліска робилися пильні розшуки. Йдучи слідом за собаками, підійшли до самого провалля. Воно було засипане снігом, собаки рвалися туди, але не могли бігти через глибокий сніг.

„Розгрібати сніг у проваллі!" — звелів батько. Закипіла шалена робота. Собаки продовжували нюшити. Тримаючися за дерева, люди спускалися все нижче й нижче, прокопуючи тунель у глибокому снігу. Вже були наполовину від дна яру, коли один з парубків скрикнув: — „Ось шапка Андрія!" — „Швидше, швидше, діти, кожна хвилина дорога!" — підганяв батько, а сам працював, як юнак. Страх за життя сина додавав йому сили. Під'їхало на конях ще кілька людей. Всі гуртом відкидали щосили сніг. Все ближче й ближче до дна яру. Аж ось собаки кинулися вперед з веселим гавканням і почали гребти сніг лапами. Нарешті таки! Знайшли! Під снігом, де потічок навесні прорив невеличку печеру, а тепер замерз, на самому дні яру лежало двоє непритомних людей: Леся й Андрій.

„Розтирати!" — крикнув батько. Обох поклали на бараницю, розстелену тут же на снігу, і почали розтирати їх снігом. По якімсь часі зусилля увінчалися успіхом: — молоді люди почали дихати, а ще трохи й зовсім опритомніли. Батько влив їм в уста горілки, обох загорнули в теплі кожухи і всі поїхали додому.

Чи треба казати, яка була радість дома?!.. Мати, що була знепритомніла від страху, тепер малощо не знепритомніла від радости. Молодість бере своє: Андрій і Леся швидко прийшли до сил, батько ще звелів напитися їм горілки, і по якімсь часі всі посідали за святочний стіл. — „Ну, а тепер розкажіть, як ви опинилися в яру?" — запитав батько. — „Дуже просто, — відповів Андрій, — коли я побачив, що нема рятунку, санки перекинулися, цей момент я використав, вхопив Лесю за руку й ми скакнули з розгону в провалля. Я чув ще за нами виття, можливо, що кілька вовків кинулося за нами й застрягли в снігу. Що було далі, не пам'ятаю." — „Щастя, що попали в печеру", — зауважив батько. — Слава Тобі, Боже, що врятувалися". — „Недобре, що ти, Андрію, назвав так погано коня — „Чорт" Господи прости, — відізвалася мати. — А він же й не покинув вас, відбивав вовків. Треба його інакше назвати". — „Це правда," — погодився Андрій. — „Нехай буде Орел", — озвався брат Іван. Всі радо погодилися. — „Аби тільки був живий, бо дуже покусаний", — сказав батько. — „І Рамзес прислужився —вступилася Леся — приніс вістку про нас"... Вона сиділа в глибокому вигідному фотелі, а мати припадала коло неї...

По селу блискавично рознеслася вістка про страшну подію, що скоїлася коло Вовчого Яру. Сусіди поприходили відвідати прибулих. Мати радо вітала гостей, але казала, що діти ще не зовсім добре себе почувають після всього пережитого, то нехай любі гості прийдуть краще завтра.

(Кінець)

ВСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ПЕРЕСЕЛЕНЧІ Й ДОПОМОГОВІ ЗАВДАННЯ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Микола Очерет

КОРЕКТИВИ

Різдво! А разом з ним різдвяні оповідання, казки... Але життя часто приносить нам такі несподіванки, що жадна різдвяна казка не розповість про таке. От хоч і зараз... В Москві відбувся з'їзд совєтських письменників, на якому дано директиви про те, як і що мусить совєтський письменник „творити", щоб бути „созвучним з епохою побудованого соціялізму". Совєтський письменник мусить „насичувати свої твори соціялістичним реалізмом, вивчаючи реальне життя на основі оволодіння марксизмом-ленінізмом, мусить виховувати у совєтських людей дух комуністичної моралі, прищеплювати комуністичні ідеї, вносячи корективи в творчість буржуазних письменників..."

„Директива" наче б то й точна, але незрозуміла. Що визначає „комуністична мораль"? Чи цілковито вкладається вона у визначення: „нам, комуністам, дозволено все, а іншим — зась!" Що таке „соціялістичний реалізм"? Реалізм — це зрозуміло, „соціялістичний реалізм" — незрозуміло, цілковитий туман! Раніш, як ми знаємо, вносили „корективи" в твори Шевченка, замінюючи скрізь слова „москаль", „жид" на „панич", „пан", але тоді ще не було „соціялістичного реалізму". То як же тепер? Раніш „реалізм" залишався шевченківський, лише слова змінювалися, а тепер „реалізм" мусить бути „соціялістичний", тому й „корективи" мусять виглядати інакше.

Та нам пощастило, і в совєтському журналі „Сьогодні і завтра" ми натрапили на конкретний приклад таких „коректив". Корективу журнал вносить у відому казку братів Ґріммів: „Спляча царівна". Там дають таку вказівку: „Спляча красуня не повинна бути членом королівської родини. Найкраще, коли вона буде дівчиною, що її всі будуть переслідувати, бо тільки у переслідуваних гартується воля до спротиву. Виховуватись вона повинна разом із дітьми двірника королівського палацу і товаришувати повинна тільки з селянами, що всі є революціонерами. Саме за цю дружбу з революційними селянами, а не за красу, як це в казці, і зненавиділа цариця-мачуха сплячу красуню".

Стає ясним „соціялістичний реалізм" і цілком зрозумілі „корективи", але такі корективи здалися американцям недостатніми і вони через радіо американського комісаріяту в Західній Німеччині запропонували СССР свою версію „коректив" згаданої казки:

„Ліліпути риють землю, уперто шукаючи скрізь урану. Живуть вони не у звичайній хаті, а в будинкові миру, на дахові якого сидять сім голубів миру. На маленьких столиках, що стоять коло ліжка у кожного ліліпута, лежать малюсенькі видання творів Сталіна. Зла мачуха отруює красуню американськими консервами. Комісар народньої поліції, який невтомно шукає колорадських жучків, що їх американці скинули з літака на цю територію, випадково знаходить сплячу красуню і звільняє її з скляної труни. Радості красуні та семи ліліпутів нема меж, — громове „ура" лунає навколо і чути його аж за Уралом. Розбуджена красуня з своїм молодим комісаром поліції вертається в країну побудованого соціялізму. Тут вони непохитно тримаються генеральної лінії партії і тому живуть ще й тепер щасливим колхозним життям".

А тепер ви мені скажіть: чим це не різдвяна казка?

СВЯТОЧНІ НАСТРОЇ У ВАШИНҐТОНІ

(Закінчення з 1-ої стор.)

джінії) є кого 232.400 державних урядовців. Коли відчислити емеритів, дітей та непрацюючих, то відсоток цей надзвичайний. До того мають тут осідок головні бюра незчисленних національних асоціяцій, які наслідують стилем праці, платнями чи відпустками федеральні уряди. Тому урядничий стан надає стилю й характеру столиці, впливає на її смак, на бизнес, моду, мистецький смак, мораль чи нічне життя. Це місто середнього стану: куди тихше як Ню Йорк, Шикаґо чи Сан Франсіско, консервативне в смаку, спокійніше в розривках. Для тих, хто переїздить жити до Вашинґтону з іншого мільйонового міста, столиця — це „провінція". У багатших вашинґтонців в моді їхати на „шопінґ тріп" до Ню Йорку й носити на підшивці одягу фірму з П'ятої евню. Любителі „спеціяльних" розваг ідуть бодай до недалекого Балтимору; по мистецьких ґалеріях втішаються тут сюрреалісти чи інші модерністи, куди меншим успіхом як у Ню Йорку чи Шикаґо. Навіть злочин скромніший тут у своїх виявах як деінде.

Дядько Сем — ласкавий працедавець. Не то, щоб платив багато, але не підганяє своїх робітників батогом, і хоч не каже їм офіційно „тейк іт ізі", все таки назагал — хоч я знаю і виїмки — нікому не підсувають праці на конвеєрі. Є завжди час побалакати та обмінятись новинами. Каварні в вашинґтонському давитавні виглядають так, неначе б „кофі брейкс" урядовців не переводились цілий день. А коло 45% цих урядовців — це жінки, природні творці „настроїв". Вони вже за багато тижнів перед Різдвом починають плянувати й робити святкові закупи; вони приготовляють бюрові „партії" — звичайно одну в кожному відділі і одну загальну в даному бюрі; вони печуть кейки і обмінюються приписами...

В державній праці багато т. зв. „клясифікованого матеріялу", який треба зберігати в тайні. Але туди не належать святкові приготування. Вони — від листопада — є темою нарад, показів, чемностевих захоплень урядовців (головно жінок) у тисячах урядів. І так ростуть святкові настрої по бюрах, ідуть з них на вулицю, до „засобів публічного транзиту", до дому, до сусідів і знайомих. І це задовго до свят. Якийсь американський журналіст, описуючи різдвяні святкування по різних країнах Европи, прийшов до висновку що різдвяний настрій такр найдовше триває в Америці. Якщо йде про Вашинґтон, то це певне.

Офіціяльно святкування Різдва в Вашинґтоні почалося відкриттям традиційного вже „Фестивалю Миру". На великій площі, т. зв. Еліпса, через вулицю від південного саду Білого Дому, поставлено височенну ялицю з Південної Дакоти, 65 стіп заввишки, усю в світлі й прикрасах. Біля неї сцена й сидження для публіки, а довга алея від входу аж до центру обставлена ялинками й різними декораціями учасників фестивалю. Біля 50 чужих амбасад взяло участь у фесвалі, Україну ж репрезентувало Об'єднання Українців Вашинґтону. Наша ялинка з сяючим тризубом на шпилі стояла першою при вході, і було її добре видно з вулиці, що йде кругом еліпси. Біля ялинки, на тлі собору Святої Софії, стояли постаті гетьмана, князя, козака, дівчини в народному строї і вояка-повстанця — на знак, що біля церкви об'єднується вся Україна. А збоку, як символ краси нашої країни, зеленіли карпатські верхи і на їх тлі гуцул з трембітою. Наші мистці — мешканці Вашинґтону, пп. Олекса Повстенко й Микола Шрамченко, не пожаліли часу й мистецького вміння, щоб поставити цю сцену.

Фестиваль відкрив Президент „з віддалі", засвітивши ялинки зі свого місця побуту в Ґеттисбурзі. А офіційно, в його імені промовляв віцепрезидент Ніксон. У черзі виступів співав і наш хор греко-католицької церкви під диригентурою п. Берка. Відгук публіки засвідчив, що хор цей мав не абиякий успіх.

Тиждень між Різдвом і Новим Роком неначе включений у святкування: настрій минулого посилюється сподіванням майбутнього. Але й зустріч Нового Року була тут більше хатньою аферою: спокійний Вашинґтон не вміє здобутися на масове шаління вулицями того стилю що нюйоркський Таймс Сквер.

Не вміє, а може й не хоче.

юст.

ІДЕЯ РІЗДВА В РОЗУМІННІ СИНА БОЖОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

цією, яких на світі мільйони...

Далі, у св Матвія (18:11) читаємо: „Син Чоловічий прийшов, щоб спасти те, що погибло". Подібну думку знаходимо у св. Івана Євангелиста (12:47): „Я не прийшов судити світ, але спасти світ". Ось головна ідея Христового Різдва, його найбільш авторитетна інтерпретація, бо подана самим Сином Божим. Він на те, і тільки на те прийшов на світ, щоб через свої страдання й смерть спасти світ з неволі диявола, з кайданів гріху освободити нас. Це найбільш авторитетний різдвяний Маніфест Христа Ісуса: жертвувати Своє життя за нас!

В часах народження Христа, кажуть деякі автори, слова „спасіння", „освободження", „відкуплення з неволі", були дуже популярними, майже „святими" в устах жидівських патріотів. Вони цілою душею боліли над недолею свого поневоленого народу, окупованого поганським Римом. Христос, і ненароком (кажуть деякі), уживав так часто ці улюблені в жидів-братів своїх слова. Щоб жидам і світові сказати, що ціль Його приходу на цей світ, що програма Його життя — якраз освободження, спасіння — але всього людства. Освободження надприродного порядку, із неволі — ще більшої, як національна, дочасна неволя, дочасне ярмо і пониження... Це не були порожні, конвенціональні слова „потіхи" Христа в сторону жидів, Своїх земляків. Вони були звернені куди ширше: до всіх племен і народів світу. До людей духово, під кутом вічности, а не дочасности, принижених.

Христос народився, прийняв людське тіло, щоб дати освободження, життя вічне для всіх „Щоб землю з небом в одно злучити..." Він народився таємничо із Пресвятої Діви, щоб померти за волю й за щастя людини, але вічне. — Це великий парадокс для невіруючої людини. Це „безумство" в розумінні поган, як каже св. Павло. Водночас це дорога й зовсім зрозуміла істина для кожного правдиво й щиро віруючого християнина. Христос народився з думкою про смерть... Що більше — з гарячим її бажанням, задля „друзів своїх", задля нас.

Такий є справжній (і догматичний) сенс Різдва Христового, на думку найбільшого „Богослова" Вифлеємської Ночі, Божого Сина й сина Марії-Діви, Христа Господа. Така є основна ідея Різдвяної Містерії — очима віри, а не розуму. Зором душі, а не плоті.

о. М. Федорович

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во Вільна Україна Відд. 152 повідомляє членів, що річні збори відбудуться в середу, 11-го січня 1956 р., о год. 8-ій веч. в Укр. Централі 180 William St. Проситься членів прибути на збори, як рівнож вирівняти свої вкладки за минулий рік. — І. Бакум, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. — Б-во св. Арх. Михаїла Відд. 213 повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться у вівторок, 10-го січня, о год. 7-ій веч., в УНДомі 35 W. 19th St. На зборах повинні явитися всі члени, бо є важні справи, буде звіт урядників і котрольної комісії за 1955 р. та вибір нової управи на 1956 рік. Неприсутні члени на зборах будуть карані після ухвали річних зборів. — В. Салій, гол.; М. Данько, кас.; А. Басараб, скр.

САН ФРАНСІСКО, КАЛІФ. Дня 16-го грудня 1955 року відбулися загальні збори 486 Відділу в домі секретарки п. М. Блищак при вул. 301 Мізурі. Після звітів з цілорічної діяльности перевибрано одноголосно стару управу в складі: Ю. Чато гол.; М. Блищак, секр.; М. Сорока, кас.; М. Кість та І. Іськів, контр. комісія.

● Джо Адоніє, відомий організатор недозволеної гри, добровільно виїхав із ЗДА до країни свого походження — Італії. Він був засуджений за кривоприсягу до дворічної тюрми, і після відбуття кари мав бути депортований, або міг добровільно виїхати ще перед відбуттям кари. В ЗДА залишив він жінку і дітей.

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ПРОПОНУЄ ПРОДОВЖЕННЯ ЗАХОДІВ ДЛЯ СКРІПЛЕННЯ ОБОРОННОЇ МОГУТНОСТИ

У ПОСЛАННІ ПРО СТАН УНІЇ ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД СОВЄТСЬКИМИ УСМІШКАМИ, ВИКЛЮЧАЄ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ, РЕКОМЕНДУЄ РЯД ЗАХОДІВ ДЛЯ ЗБІЛЬШЕННЯ ДОБРОБУТУ, ПЕРЕДБАЧАЄ ЗБАЛЯНСУВАННЯ БЮДЖЕТУ, ПОСЛАННЯ ПРЕЗИДЕНТА ВІДЧИТАНО ОБИДВОМ ПАЛАТАМ КОНҐРЕСУ

Вашингтон. — Скріплення оборонної могутности вільного світу розбудовою внутрішніх американських оборонних заходів та рівночасно американською допомогою для збільшенея оборонної сили альянтів було одним з головних рекомендацій в цьогорічному посланні президента Айзенгавера про стан Унії, прочитаному конґресовими урядовцями обидвом Папатам Конґресу минулого четверга, 5-го січня. Передаючи цю рекомендацію Конґресові, президент Айзенгавер у своєму коментарі на цю тему перестерігав із Кі Вест на Флориді, де він тепер перебуває, щоб країна з одного боку не „попадала в гістерію" з приводу комуністичної загрози, а з другого боку теж не „занадто керувалась совєтськими усмішками". Все ще приходячи до здоров'я після весневої серцевої атаки, президент Айзенгавер не виголосив цього року свого послання перед законодавцями особисто, а лише переслав текст його відчитали. Між рекомендаціями, що їх видвигнув президент Айзенгавер у своєму посланні, крім оборонних заходів, були ще такі основні справи: 1. Скріплення федеральної допомоги фармерам, яку Президент рекомендував переводити „мудро, сміливо і швидко"; 2. Пробна програма забезпечення населення перед матеріяльними втратами від таких стихійних нещасть, як повені; 3. Повторена минулорічна пропозиція відносно широкої програми розбудови міжстейтових шляхів; 4. Федеральна допомога для шкільництва; 5. Створення обопартійної конґресової комісії для розгляду можливостей поширення і закріплення громадянських прав; 6. Основна перевірка іміґраційного закону, і т. п. Рекомендуючи ці заходи, президент Айзенгавер вказав на потребу деяких дальших федеральних видатків, що виключає на новий адміністраційний рік будь-яке зменшення податків, хоч Президент передбачає збалянсування бюджету і без їх збільшення. В поодиноких справах Президент рекомендує: в закордонній оборонній допомозі встановити принцип довготермінових допомогових зобов'язань та дальше розгорнути торговельні зв'язки. Відносно скріплення внутрішньої оборони, Президент рекомендує поширити і поліпшити законодавство в користь тих, що відбувають військову службу, включно з медичною опікою для родин вояків. Рівночасно пропонує скріпити федеральну допомогу для стейтової цивільної оборони та продовжити закон про оборонну продукцію. В іміґраційних справах Президент пропонує теж і деякі доповнення до теперішнього спеціяльного закону про допущення втікачів до цієї країни. Пропонуючи ряд заходів для скріплення оборони, президент Айзенгавер твердив, що робить це в свідомості відповідальности Америки за долю світу та з виразною метою „досягнення миру із справедливістю для всіх націй". Цілий ряд рекомендацій запропонував Президент ще в таких справах, як дальша розбудова і поліпшення суспільної опіки, робітничого законодавства, мешканевої програми, забезпечення здоров'я і соціяльного забезпечення взагалі, та цілий ряд подібних заходів для скріплення безпеки, добробуту і дальшого розвитку країни.

Президент Айзенгавер виголошує своє послання про Стан Унії через телевізію з Кі Вест, Фларида.

Економіст про господарську стабільність в 1956 році

Ню Йорк. — Визначні американські економісти дали відповіді на анкету в справі стабільности економіки ЗДА в 1956 році. Голова Ради Економічних Дорадників, яка працює при Президенті, д-р Артур Ф. Бирнс заявив у своїй відповіді: „На мою думку, ми можемо не допустити до господарської депресії. Можливо, що треба буде зорганізувати „економічний генеральний штаб", який працював би в ділянці економіки на взір військового генерального штабу". Професор економіки Нюйоркського університету Дж. Бекмен сказав, що для того, щоб не допустити до економічної кризи, треба мати відвагу взятися до поважної акції в цьому напрямку, а не виступати проти таких невинних дій, як обмеження кредитів. Професор економіки Принстонського університету Ричард А. Лестер заявив: „Хоч досі ми багато зробили в тому напрямку, щоб економічні кризи не повторювалися, але нам ще не вдалося знайти способу, яким можна було б не допустити до нової економічної кризи". З наведених голосів виходить, що, хоч країна знаходиться в добробуті, економісти турбуються тим, щоб не повторилася знову господарська депресія.

ТРИ ЗАХІДНІ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ ОСУДЖУЮТЬ ІЗРАЇЛЬ

Об'єднані Нації. — Поміж ЗДА, Англією і Францією дійшло до засадничого порозуміння, що на Раді Безпеки ОН треба гостро осудити Ізраїль за його військовий наїзд на артилерійські позиції Сирії над Галилейським озером в дні 11 грудня мин. р., коли то згинуло 56 сирійців і 6 жидів. Проте, як повідомляє преса, західні великодержави не є згідні з домаганням Сирії, щоб за кару виключити Ізраїль з Об'єднаних Націй та проголосити проти нього міжнародні господарські санкції. Зрештою, сирійська пропозиція взагалі може бути піддана під голосування тільки тоді, коли хтось із членів Ради Безпеки спонзорував би її, чого досі ще нема. Делеґат Сирії старається дістати спонзора для своєї резолюції в особі Соболєва, делеґата СССР, або репрезентанта Югославії, але сумніваються, чи хтось із них схоче так яскраво заанґажуватись за резолюцією, яка не мала б виглядів успіху. Рада Безпеки зійдеться для цієї справи в наступному тижні і до того часу три західні великодержави виготують текст резолюції з різким осудом Ізраїлю. Тим часом представник цього останнього старається вплинути на західних представників, що та резолюція з осудом була позбавлена найнеприємніших для Ізраїлю зворотів.

Українська духовна музика у програмах американських різдвяних Богослужень

Ню Йорк. — Під час Різдвяних Свят 1955 року цілий ряд католицьких і протестантських Церков у Ню Йорку ввів до програм різдвяних Богослужень пісні і композиції відомих українських композиторів таких, як реформатор церковного співу Східньої Церкви Дмитро Бортнянський, Микола Леонтович та ін. Українські різдвяні композиції і пісні виконувано в таких церквах у Ню Йорку: Медісон Евеню Черч („Херувими" Бортнянського), церква св. Бартолемея („Херувими" Бортнянського), церква св. Орія („Слава во вишніх" і „Херувими" Бортнянського), катедра св. Патрика (колядка „Щедрик" Леонтовича), церква св. Малахія (українська колядка), церква Всіх Святих („Херувими" Бортнянського) і Юніон Черч („Щедрик" Леонтовича).

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКИХ РІЗДВЯНИХ ЗВИЧАЇВ У БІБЛІОТЕЦІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, 5 січня. — Місцева Публічна Бібліотека влаштовує у своєму відділі при Томпкінс Парку (131 Іст 10-та вул.) в понеділок, 9-го січня, о год. 8-ій ввечорі окремий вечір, присвячений українським різдвяним звичаям. У програму вечора входить м. ін. виступ дітей школи св. Юра з колядками і віршами, різдвяне оповідання, що його прочитає п. Оксана Климович та ін. Управа бібліотеки запрошує українських батьків з дітьми на цей цікавий вечір.

Комуністи хотіли вбити кардинала Міляно

Міляно. — В палаці кардинала Джіованні Баттіста Монтіні, архиєпископа Міляно, вибухла бомба саме в тому часі, коли з відвідинми в нього перебував кардинал Джіякомо Леркаро, архиєпископ Больонії. Обидва італійські католицькі достойники належать до найближчих співробітників Папи і є зненавиджені комуністами за дуже успішні заходи відтягнути італійських робітників від комунізму та приєднати назад до Церкви. Бомба вибухла в партері, і знищила три кімнати, під час того, коли кардинали перебували в бібліотечній кімнаті на поверсі. Бомба була „приватної" роботи, але була „фахово" приміщена під головною стіною будинку з обрахунком, щоб — вирвавши ту стіну — спричинити завалення цілого дому й похоронити під руїнами його мешканців. Обидва церковні достойники не потерпіли від того вибуху. Хоч винуватця ще не викрили, проте публічна опінія вказує виразно в сторону комуністів. У Міляно, що є столицею найбільшої в Італії католицької єпархії з 3 мільйонами вірних, панує велике обурення на комуністів. Сам кардинал Монтіні заявив, що він переконаний, що атентат виконав якийсь божевільний і що ніхто не думав робити замаху на його життя.

УСТ „Сокіл" Сиракюзи першуном лещетарства

II. Українські Лещетарські Змагання відбулись в горах Вайтфейс Мавтенс, в стейті Ню Йорк, і закінчились перемогою спортсменів недавно зорганізованого УСТ „Сокіл" Сиракюзи. Індивідуальні перемоги добули два знані майстри українського лещетарства Теодор Ступницький („Сокіл"), який став двократним першуном крутобігу і альпейської комбінації та Володимир Логуш („Сокіл"), що по-майстерськи виграв з'їздобіг. — Стартувало 15 змагунів із 7-ох осередків ЗДА і Канади. Кращими змагунами II. Українських Лещетарських Змагань були Степан Мазяр, Юрій Гошоватюк (оба КЛК Торонто) і Юрій Купчинський (КЛК Ню Йорк). — УАСТ Леви Шікаґо — 1-ий дружиновий першун лещетарства, втратили мандрівну нагороду фундації п. Богдана Прудиуса в користь Т-ва „Сокіл" Сиракюзи, які виступили в складі: Ступницький, Логуш, Мельник і Шаран. Дальші місця заняли КЛК Торонто і КЛК Ню Йорк. — Зорганізуванням змагань займалась Організація Української Молоді „Пласт", 1. УСП і 16 УСП „Бурлаки" під проводом інж. Романа Гавриляка (Рачестер), інж. Богдана Рака (Л. Айленд Сіти), Юрія Ференцевича (Джерзі Сіти) та інших, які взірцево і фахово перевели другі лещетарські змагання українців Америки.

В АМЕРИЦІ

● **Три хлопці з Онезеґо, Мишіґен,** поїхали на полювання і застрелили оленя, хоч сезон полювання на оленів вже скінчився. Коли вони верталися додому, баґажник їхнього авта відкрився, і поліцисти, які їхали слідом за їхнім автом, побачили голову вбитого оленя. Тепер вони відповідатимуть за недозволене полювання.

● **Департамент праці,** в порозумінні з відповідними урядовими аґенціями, плянує затруднити емеритованих офіцерів як учителів у середніх школах. Вони вчили б математики, фізики та географії.

● **Віце - президент** Ричард М. Ніксон 13 лютого промовлятиме на республіканських прийняттях в Ню Йорку і Брукліні в рямках відзначення Дня Линколна.

● **Бувший** англійський король, а теперішній князь Виндзорський Едвард прибув до ЗДА, де думає провести кілька місяців. Він заявив, що городництво — це дуже миле заняття для старших людей. Князь плекає городину і квіти в своєму городі, що знаходиться за 18 миль від Парижу. Найбільше любить він троянди.

● **Крайове Товариство** Будівельників влітку цього року висилає 12-ох своїх членів до СССР. Це товариство опікувалося совєтськими архітектами, коли вони подорожували по ЗДА. На чолі американської делеґації стоятиме Ірл Смит із Ел Церітто з Каліфорнії.

● **Мешканці** Північного Голлівуду і Ріверсайду в Каліфорнії відчули легкий землетрус. Втрат в людях не було, не було й значних матеріяльних знищень.

● **Гаролд Лайбман** з Гартфорду домагається відшкодування в сумі 3,000 долярів від д-ра Дж. Вайса, який в лікарні після народження у його жінки дитини, повідомив його, що ця дитина — хлопець. Щасливий батько негайно повідомив про це родину та знайомих, але пізніше стверджено, що народилася дівчина.

● **26-річна жінка** аптечного працівника Гогенвартера в Ленкестері, Па., народила четверият. Двоє немовлят померло ще в інкубаторі, а третє навряд чи житиме. Пані Гогенвартер вже є матір'ю двох хлопців, а народжені четверията також були хлопчиками.

В СВІТІ

● **У Москві** відновлено видання двотижневика англійською мовою „Москав Нюз", припиненого шість років тому. Заснувала його і редаґувала американська журналістка Анна Стронґ, яка тоді захоплювалась комунізмом. Все одно совєтський уряд закинув їй „шпигунську роботу" і зробив їй ще ласку, що тільки видалив з СССР. В минулому році Совєти „реабілітували" її, заявивши, що фальшиве обвинувачення її було ділом — Берії.

● **Азіс Агабекова** в місцевості Єсентукі в Північному Кавказі святкувала кілька днів тому своє 120-річчя — повідомив ТАСС на доказ існування в СССР „веселого щасливого життя". Вона має 21 дітей, в тому числі дві доньки, з яких кожна має вище 90 років. (Хто хоче — хай вірить).

● **Англійські рибалки** програли 4-літній спір із Ісляндією за право риболовлі на ісляндських територіяльних водах. У тому спорі Ісляндія теж багато втратила, бо на знак солідарности з рибалками — портові робітники не допускали до англійських портів кораблів з ісляндською рибою.

● **Уряд ген. Франка** в Еспанії, рахуючись вже більше з опозицією проти режиму, оприлюднив вичерпні підсумки своєї діяльности й успіхів за 1953 рік. Між іншим — вказано там на вибудування 50,000 робітничих, низько платних помешкань.

